

Contents

1. ΤΡΕΙΣ ΕΡΑΣΤΕΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ 07/06/2017 page 33

ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΥΛΗΣ: Αγνή Κατσιούλα (a.katsioul@efsyn.gr)

► Της **ΠΑΡΗΣ ΣΠΙΝΟΥ**
(p.spinou@efsyn.gr)

Μια συναρπαστική ανασκόπηση της ζωής και του έργου τριών σημαντικών προσωπικοτήτων της τέχνης και των γραμμάτων του 20ού αιώνα, του Νίκου Χατζηκυριάκου-Γκίκα, του Τζον Κράξτον και του Πάτρικ Λι Φέρμφορ. Ένα ξεχωριστό αφιέρωμα που διερευνά τη φιλία που τους ένωσε για σχεδόν μισό αιώνα, καθώς και την αγάπη που μοιράζονταν για την Ελλάδα και τον ελληνικό κόσμο.

Η έκθεση με τίτλο «Γκίκας, Craxton, Leigh Fermor: η γοητεία της ζωής στην Ελλάδα», που ανοίγει σήμερα τις πύλες της στο κοινό, στο Μουσείο Μπενάκη (κεντρικό κτίριο), αντανάκλα μέρα από τα κείμενα του Λι Φέρμφορ και το ζωγραφικό έργο του Γκίκα και του Κράξτον τις μαγευτικές τους εξερευνήσεις, με πηγές έμπνευσης την Υδρα, την Καρδαμύλη, την Κρήτη και την Κέρκυρα. Η έκθεση διοργανώνεται σε συνεργασία με τη Λεβέντειο Πνακοθήκη,

Η 50χρονη φιλία ανάμεσα στους τρεις δημιουργούς και η αγάπη τους για τον ελληνικό τρόπο ζωής, που τους εμπνέει, ξεδιπλώνεται μέσα από πίνακες, κείμενα, επιστολές, φωτογραφίες με φόντο την Υδρα, την Καρδαμύλη, την Κρήτη και την Κέρκυρα

«ΓΚΙΚΑΣ, ΚΡΑΞΤΟΝ, ΛΙ ΦΕΡΜΦΟΡ» ΣΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΠΕΝΑΚΗ

όπου παρουσιάστηκε για πρώτη φορά τον περασμένο χειμώνα, ενώ την άνοιξη του 2018 θα ταξιδέψει στο Βρετανικό Μουσείο, στο Λονδίνο.

Μέσα από χαρακτηριστικά ζωγραφικά έργα των Γκίκα και Κράξτον, τα μοναδικά κείμενα του Λι Φέρμφορ, επιστολές, σημειώσεις, εκδόσεις και αφιερώσεις, αλλά και πολλές σπάνιες φωτογραφίες από τη ζωή τους, η έκθεση, όπως και ο εξαιρετικός κατάλογος που τη συνοδεύει (έκδοση του Ιδρύματος Α.Γ. Λεβέντη), δεν καταδεικνύει μόνο την αγάπη τους για την Ελλάδα, την ιστορία, τον μύθο, την ύπαιθρο και τον ελληνικό τρόπο ζωής, αλλά ταυτόχρονα ανακαταπρίξει τις συναρπαστικές αναζητήσεις τους, τις μεταξυ τους αλληλεπιδράσεις και τη δίψα τους για τη χαρά της ζωής.

Το 1945 και το 1946 ήταν τα χρόνια που γνωρίστηκαν οι σπουδαίοι δημιουργοί και ανέπτυξαν μια φιλία ιδιαίτερα ανθεκτική, που κράτησε περίπου 50 χρόνια. Ο Νίκος Χατζηκυριάκος-Γκίκας συναντά τον Τζον Κράξτον και τον Πάτρικ Λι Φέρμφορ στο Λονδίνο και αργότερα στην Αθήνα. Ομως η Υδρα, από τότε τουριστικός πόλος έλξης, συνιστά ένα σημαντικό κεφάλαιο στη ζωή τους. Για τον Γκίκα ήταν το σπίτι των παιδικών του

Ο Νίκος και η Μπάριμπαρ Γκίκα, με τον Τζον Κράξτον, τον Πάτρικ και την Τζόαν Λι Φέρμφορ στο σπίτι τους στην Υδρα, 1958

ROLOFF BENY

χρόνων και αργότερα το καταφύγιό του, ο τόπος έμπνευσής του. Για τον Λι Φέρμφορ, «μια πηγή ευτυχίας», όπως έλεγε ο ίδιος, ένα ψευδοαστέριο για τη συγγραφή του βιβλίου του για τη Μάνη. Για τον Κράξτον, ένας τόπος δημιουργίας λίγο πριν ανακαλύψει τον παράδεισό του στην Κρήτη.

Το 1947 την επισκέφτηκε για πρώτη φορά ο Κράξτον και όταν ξαναγυρίζει, έναν χρόνο αργότερα, ζωγραφίζει έργα με θέμα τους Κρητικούς βοσκούς. Ο τόπος και οι άνθρωποι τον γοητεύουν και έτσι το 1960 αποφασίζει να ακολουθήσει το όνειρό του και να ζήσει στα Χα-

νιά, «στην αγαπημένη μου πόλη, στο αγαπημένο μου νησί», όπως υπογραμμίζει. Το σπίτι πάνω από το βενετσιάνικο λιμάνι έγινε ο κύριος τόπος εργασίας του -πολλοί από τους γνωστούς πίνακές του, με χαρακτηριστικές φυσιογνωμίες, σκηνές από την καθημερινή ζωή, καθώς και τογία της κρητικής γης, δημιουργούνται εκεί.

Ο Λι Φέρμφορ ανακαλύπτει τον δικό του παράδεισο στην Καρδαμύλη και χτίζει το καταφύγιό του. Μάλιστα ο Γκίκας δημιουργεί πίνακες για τη διακόσμηση του σπιτιού. Εκεί ο Άγγλος συγγραφέας θα αφιερώσει στο έργο του: «Επιτέλους,

μπορούσα να βηματίζω ανάμεσα στα ελαιόδεντρα επί ώρες, σχηματίζοντας φράσεις και διαλύοντάς τες σε κομματάκια ξανά», γράφει.

Τελευταίος σταθμός η Κέρκυρα. Ένα παλιό ελαιοτριβείο στις Σινιές θα αποτελέσει τον νέο τόπο συνάντησης και δημιουργίας από τη δεκαετία του '70 για τους τρεις φίλους. Εκεί ο Γκίκας θα δημιουργήσει ένα «ειδυλλιακό σκηνικό», «ένα καταφύγιο μοναδικής ατμόσφαιρας και γοητείας» που θα τους εμπνεύσει εκ νέου.

Η αίθουσα των περιοδικών εκθέσεων του Μουσείου Μπενάκη οριοθετείται με πάνελ, βαμμένα σε διαφορετικά χρώματα που περικλείουν τους τόπους συνάντησης των Γκίκα - Κράξτον - Λι Φέρμφορ. Ο χώρος γεμίζει με τα λευκά γεωμετρικά στίγματα, τους «Χορευτές» στον Πόρο, την «αβέρβανα κοντά στη θάλασσα» του Κράξτον. Με τις απόψεις της Υδρας, τις μάντρες της Μάνης, τα τοπία με δέντρα, φυτά, φεγγάρια, χαρταετούς του Γκίκα. Γεμίζει με χαμόγελα, ξένοιαστες στιγμές δίπλα στο κύμα, με ωριμές παρέες και ποτήρια γεμάτα κρασί, που επισφραγίζουν τα ελληνικά καλοκαίρια της έμπνευσης και μια ειλικρινή φιλία που έδωσε πρωτόγνωρους καρπούς.

Τρεις εραστές της τέχνης και της Ελλάδας

• INFO: «Γκίκας, Craxton, Leigh Fermor: η γοητεία της ζωής στην Ελλάδα», Μουσείο Μπενάκη-Κουμπάρη 1. Διάρκεια μέχρι 10 Σεπτεμβρίου. Θα πραγματοποιηθούν ξεναγήσεις από τους εμπλεκόμενους της έκθεσης Εβίτα Αράπογλου, ιστορικό τέχνης, και Ιωάννα Μωραΐτη, υπεύθυνη Αρχείου Πνακοθήκης Ν. Χατζηκυριάκου-Γκίκα. Πληροφορίες: 210-3671014.

Νίκος Χατζηκυριάκος-Γκίκας, «Πεύκα στον Πόρο», 1949

Τζον Κράξτον, «Γαλάτας», 1947